

3 MAYIS 1950

NUHUN

Gemisi

SENE 1 SAYI 27

Çarşamba Günleri Çıkar

★

HEDİYESİ 10 KURUŞ

★

Siyasî Mizah Dergisi

T
TUSTAV

KANAAT YOK, MAAŞ VAR!..

Siyaset yeniçerileri geçim derdinde

Boş ver

Demokrasiden ümidini keseli bizim halka bir lakaydıdır geldi: Siyasete boş veriyor.

Mesela; bir meydanda bir politika çağırkını bağırtıyor: «Sayın yurddaşım, der dinin çaresi burada. Gel, dinle.» diyor. Fakat o yanında ki arkadaşına usulca «boş ver» diyip uzaklaşıyor.

Eline gazeteyi aldığı zaman siyasi haberlere, demecilere boş veriyor.

Radyoda haberler yahut politika başladı mı hemen düğmeyi çeviriyor; «boş ver» diyor.

Eline tutuşturulan bir seçim beyannamesin okumadan yirtip atıyor. Ona da boş veriyor.

Yerden göğe kadar hakı var. Dört senedenberi demokrasi diye kafası sisti. Ne hayrını gördü ki. Sıfıra sıfır elde var hiç.

Yarın sadece seçim kartına, «iştirak etti» damgasını vurdurmak için mevcut partilere oy vermeğe mecbur kaldığı zaman da yine boş verirse hiç hayret etmemeli.

★ Bir seçim mücadelelerinden ziyade, bir geçim mücadelesine şahit oluyoruz. İş arayan bir takım kişiler, adaylıklarını şu veya bu partiden koyuyor, bir kaç sene boyunca «rahat» etmek ümidi ile siyasi kanaatleri, bilgileri, programları yok, geçim dertleri, kılık kıyafet etkileri, Karpiçe uğramak ümidleri var.

★ Partiden partiye geçenler ayıplanmasın, ne aday, ne parti önemli. D.P. C. H. P. den çıktı, C. H. P. D. P. den çıkabilir. Halk Partisi iflâs ederse Demokrat partide bütün gürük tekrar buluşabilir. Aralarında yabancı yok camm.

★ Bu çeşit adaylarda kanaat yok, maaş var.

★ Derebeylerin tımar ve zeamet dağıtımı, kılık kıyafet değiştirdi.

★ Siyaset Yeniçerileri iktidara susamış.

★ Bolu Beyi F. Kurtuluş Kontak'tan bahsedede kontak oldu.

★ Cingöz Recai Çekirge hamamlarının hukukunu koruyacakmış. Bursa şehri günahlarının cezasını bulacak demektir.

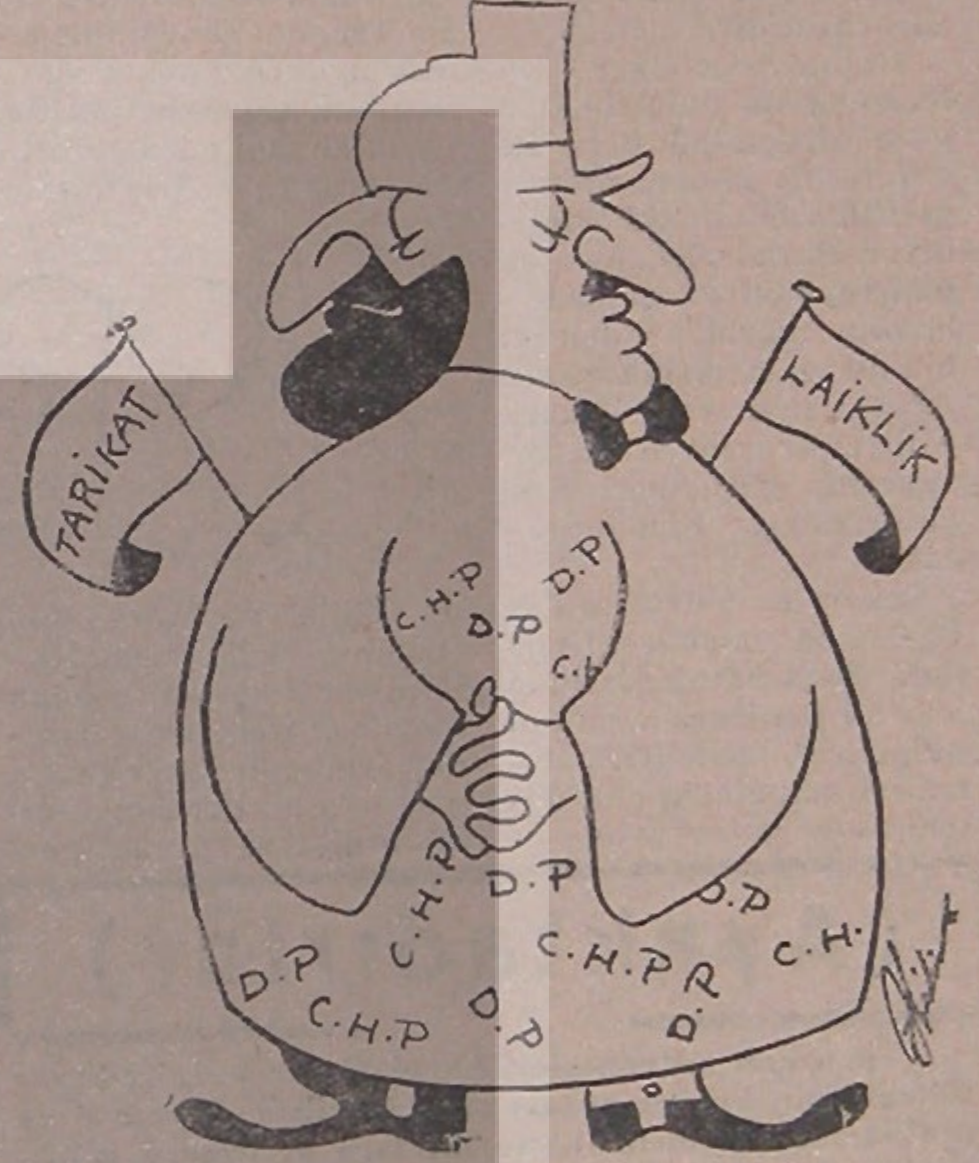
★ Peyami Safayı takdim eden Ulus gazetesi üstün 200 eser sahibi olduğunu yazıyor. Bundan 20 yıl önce de eserleri 200 ü bulan üstad, o gün bugün yazı yazmadı demektir. Ya Noralya'nın koltuğu? Noralya'nın koltuğu hesabı katılırsa 201 eser ediyor. Müzip bir yazar şu 201 eserin bir listesini Bur sahılara dağıtsa.

★ Behçet Kemal Halk partisinden tam zamanında kaçtı, Demokrat partiden de firar ettiğine göre, Demokrat Partinin can çekişmesi yakın demektir. B. K. şair adam doğrusu partiden partiye çağlıyor.

★ Ulus gazetesinde «Bir hariciyeli» imzası ile sunturlu bir jurnal neşredildi. Bu «vesikaya» göre Demokrat adaylardan biri, temayülleri bakımından tabii mecralardan ziyade geri yolları tercih ediyomuş. Bu yüzden adaylığı makbul değilmiş. Bu ölçüye göre D. P. kadar C. H. P. de ziyah çıkabilir, adayların alışverişinden kime ne camm.

★ Bugünkü hali ile zaten siyaset tam mânasiyle bir alışveriş.

★ Gizli bir taminle Halk Partisi seçim sırasında sarfedilecek paraların deftere geçirilmemesini ocak reislerinden ısrarla talep ediyor. Oy satın almak bakkaldan soğan satın almağa benzer, faturaya tabii değildir.

iki yüzlüler

Halk partisi ile Demokrat parti, irticai yerin dibine batıran nutuklar çektikten sonra aday listelerini yayınladılar. Daha ilk bakışta bu partilerin iki

yüzlülüğü göze çarpıyor. Ankara listelerine bakın: C. H. P. adayları Rifat Pilâv oğlu, D. P. adayları vaiz Ömer Hoca!..

Bu bir tesadüf mü? Hayır, Malatyadan C. H. P. adayları kimdir biliyor musunuz? Malatya C. H. P. adayları Doğan Dededir. (Hüseyin Doğan). Bu âlevî dedesi uçsuz bucaksız bir top rak sahibi olmaktan başka, Erzurumdan Orta Anadolu'nun göbeğine kadar «tâlipleri» olan bir tarikat reisi, «eremler hâ!

Ya Eskişehir müftüsü

ona ne buyrulur? İyi ama Eskişehir müftüsüne karşılık Demokrat Parti (Devamı 2 de)

Ne Oluyoruz?..

Gazetecilerle bir konuşmasında sayın Başbakan aynen şunları söylemiştir:

«Yeni bir rejim kurulurken memleket idarî mekanizmasının ıslâhı için ne düşünüldüğüne dair sorulan suale Başbakan şu cevabı vermiştir:

«— Bu konuda yerli profesörlerin verdikleri raporları tetkik ediyoruz. Fakat esaslı bir iş yapmak için Amerikadan mütehasşis istedik. Yakında 14 heyet gelecek, sağlık işlerimizimize kadar muhtelif branşlarda işlerimizi nizamlamak için icab eden şeyleri bize tavsiye edeceklerdir. Fakat, bulunla da kalmadık, Amerikan Marşal planı teşekküllerinden faydalanarak devlet işlerimizi tetkik etmek üzere dünya çapında tanınmış iki ilim adamı istedik. Bu hususta şimdiye kadar verilmiş olan raporları kendilerine

verilmek üzere devlet arşivlerinden toplattım. Bun (Devamı 4 de)

— Smadım kardas, geçen seferki demirkırsıyı dabanımda kırdılar

Başbakan doğru söylüyor

Dışarının irticada parmağı var

Başbakan geçen hafta İstanbul'da yaptığı basın toplantısında: «Son irtica hâdisesi, bizim gördüğümüz, ötedenberi haber aldığımız gibi harici faaliyetin eseridir.» demiş.

Başbakanın diğer sözlerinden de anlaşılacağına göre «irtica hâdisesi» ile «Mareşal» in cenazesinde getirilen tekbirleri kasdediyor. Burada hemen aynı gün veya ertesi günü Pilavotlu müridlerinden iki bin dervişin tesbih çekip salâvat getirerek Ankara Adliye sarayını basmasını unutmış görünmesi her halde «siyaset» icabı olacaktır...

Fakat ne olursa olsun Başbakan memleketimizdeki irtica hareketlerinde «harici faaliyetin» rolü olduğunu söylemekle, parmağını meselenin can damarına basmış oluyor.

Hakikaten son zamanlarda artan irtica hâdiselerinde haricin çok tesiri vardır.

Amerika ile sıkı fıkı olduğumuz ve Marşal Plânı ile Truman Doktrinine ayak uydurduğumuz gündüzenberi, memleketimizde, uyuklar gibi görünen irtica yavaş yavaş baş kaldır-

çekte, Türk inkılabının, lâiklik prensibinin çığnerek her gün geriye doğru bir adım atılmasından başka bir şey değildir: İşte İmam Hatip mekteplerinin açılması, işte İlahiyat Fakültesinin açılması, işte türbelerin açılması. Ve işte başta B. Şemsettin Günaltay olduğu halde bütün siyasi liderlerin, tıpkı Truman, tıpkı Papa hareketleri gibi; «Allahtan, dinden» bahsedişleri... Ve nihayet iktidar partisinin memleketimizde organize irtica demek olan tarikatların kuruluşuna ve yayılmasına göz yumuşları... Valinin hiç âdet değilken vaizlere çay ziyafeti verip, hocaları efendilerin arkalarını

dı. Bütün dünyada dini fikri her türlü irtica destekliyen Amerika ile onun memleketimizdeki taraftarlarının «mânevi kalkınma» «Allah inkılabı» adını verdikleri hareket ger-

sivayışı... Ana yasasında «lâik» olduğu yazılı olan devletin bütçesinden maaş alan bir Diyanet İşleri müfettişinin, Bursada bir camide vatandaşlara, «Kıya metin nasıl kopacağını» anlatışı... Hazine tam takır bir hale gelmişken, en lüzumlu maddeler için bile döviz bulamazken, hacıların her yıl memleketten milyonlarca liralık döviz çıkarmalarına hükümetçe izin verilmesi; hatâta Haccin teşvik edilmesi. Amerikadan gönderilen Naylon Patriğe her türlü kolaylıkların gösterilmesi; ve siyasi faaliyetine müsaade edilmesi v.s., v.s.

Amerikalılar eskiden, nüfuzları altına almak istedikleri memleketlerde misyonerleri vasıtasıyla protestanlık propagandaları yaptırıyorlardı. O memleket halkını hıristiyanlaştırmaya yahut hıristiyanlığı sevdirmeye çalışıyorlardı.

Fakat, şimdi bu siyaseti değiştirdiler... Halkın gözlerini, memleket ve dünya işlerinden çevirtmek, yeni hamlelere sed çekmek ve bu şekilde sömürge ve yarı sömürge şartlarını hazırlamak için her memleketin kendi dinine göre irtica yoluna dökülmeleri daha çok işine gelmektedir.

Nitekim, bizde de Amerikalıların meşhur Protestan propaganda müessesesi Baybil Hays kitaplarıyla, takvimleriyle, irtica kampanyasına iştirak etmektedir...

Evet, başbakan doğru söylüyor: «Memleketimizdeki irtica harici faaliyetin eseridir.»

-Russel Dorr kapısını yapıyor

Marşal Plânı umumî va lisi mister Russel Dorr, geçen sayımızda pamuk istihsalının artmasıyla, bugünkü dünya durumunda Türkiyenin kalkınmaya çağındaki yazını okudu mu, nedir? Şimdi den kapısını yapıyor: «Eğer miktarca elde olunan bu netice, pamuk istihsalinde standart temini vasıf yükseltilmesi ile takviye edilmez ve şayet malların dünya piyasasındaki fiyatları kabul olunmazsa, beklenen fayda temin olunamaz» di-

yor. Halbuki, tam bir hafta evvel Tarım Bakanımız Cavit Oral pamuk istihsalimizin artması ile memleketin saadete kavuşacağını söylemiş, ve hiç böyle bir ihtimalden bahsetmemişti.

Russel Dorr cevapları Marşal Plânının iflâsı sorumunu bize yüklemeye hazırlanırken, sayın Tarım Bakanının hâlâ «istihsalin artmasından» «parlak istikbalden» dem vurmamasına ne dersiniz? Seçim propagandası...

iki yüzlüler

(1 inci sayfadan devam) de Diyarbakır şeyhini elde etmiş, eh, bu vaziyet karşısında da Milli Kalkınma partisi vaizi şehir Şemsettin Yeşili aday gösterirse çok mudur?

Anadolunun her noktasında bu oyun oynanmakta, parti ileri gelenleri irtica tel'in ettiklerini söylerken, öte yandan irtica olanca kuvvetlerle körüküyorlar. Gelecek Meclisin ayırıcı vasfı, büyük toprak sahiplerinin ve tarikat erbabının bolluğuna

da gibi görünüyor, bu akıbeti hazırlayanlar, bir yandan irtica kızıl bir manevra olarak gösterirken öte yandan köylü çoğunluğunu refaha kavuşturacaklarını iddia ediyorlar, korkunç!.. Diyarbakıra giden Cumhuriyet gazetesi muharriri Halûk Durukan diyor ki: «Bana kalırsa Doğu ve Güney Doğu Anadolu her ikisi de (yani H. partisi ile demokrat parti) ateşle oynuyorlar...»

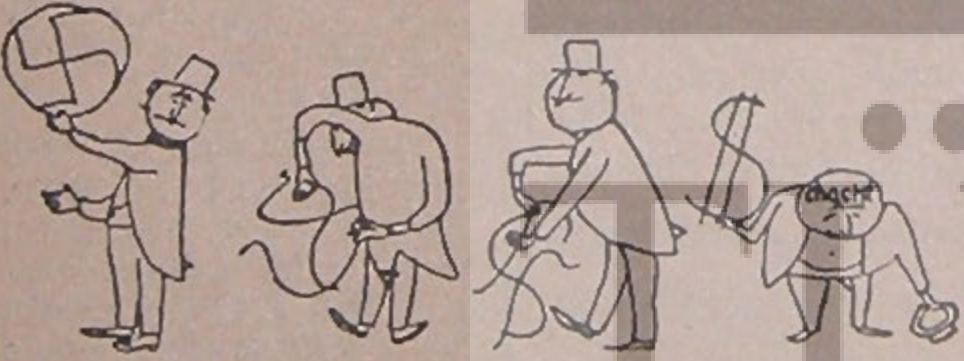
«Şeyhlerin ve müridlerinin mevcudiyeti inkâr edilemez bir hakikattir, lâkin bunardan ne sadece D. P., ne de sadece C. H. P. istifade ediyorlar. Her taraf da, az veya çok, aynı yolun yolcusu.

Meselâ burada bir şeyh mevcut: dediklerine göre 15-20 bin seçmeni ve oyu var; D. P. ye de taraftar. C. H. P. bunun aleyhinde bulunmuş, D. P. de hakikaten fedakârlık yaparak bu zatı, «inkılab prensibinin muhafazası» gayesiyle listesine almamış. Gelin görün ki bu zatın oğlu, yani veliahdı bir C. H. P. ocağının başkanıdır. Sürrüde ise C. H. P. başka bir şeyhi, düpedüz listesine almaktan çekinmemiştir.»

Şu halde irtica körükliyenlerin yabancı ajanlar olduklarını söyleyen sayın Günaltay ne demek istiyor? Yoksa iki partinin mahiyeti hakkında şüphelerimi var? Böyle bir kanaat salâhiyetli ve bilgili bir devlet adamından gelince bunun üzerinde durmak mecburiyetindeyiz, C. H. P. ile D. P. kimlere hizmet ediyor? Galiba cevap malûm...

(Ayaktadırlar)

Amerikan milyonerleri harbi bir an evvel çıkarabilmek için bu işin ustası olan Nazileri, faşistleri ve uşaklarını her memlekette iktidara getirmeye çalışıyorlar. Batı Almanya'da Naziler faaliyettedir. Schaht ve Von Papen yine sahnededir. Münih anlaşmasından ve Fransa hezimetinden sorumlu olanlardan Bidault, Fransa Başbakanıdır. Geçen harbin sonunda Almanyayı kuvvetlendirenlerden kont Sforza İtalya Dış İşleri Bakanıdır. Ve nihayet Fultonda verdiği nutukla milletlerin barış ümitlerini suya düşüren ve «Soğuk harbi» açan Churchill akşama saçıha iktidara geçecektir.

Amerikan nüfuzunun hâkim olduğu bütün memleketlerde eski hesapların üzerinden birer sünger geçirildiğini gören bizdeki sabık Alman ve Nazi taraftarları da yeniden harekete geçtiler. Muhtelif partilere dağıldılar. Şimdi milletten oy istiyorlar. Bakın aday listesinde bunlardan kaç kişi var:

C. H. P. listesinde: Peyami Safa (Bursa adayı), Şevket Raşit Hatipoğlu (Manisa adayı), Reşat Şemsettin Sirer (Sivas adayı), Fahri Kurtuluş (Rize adayı), Orhan Seyfi (Zonguldak adayı), Yusuf Ziya (Ordu adayı), Fuat Bayramoğlu (Ankara adayı), Tahsin Banguoğlu (Edirne adayı), Yavuz Abadan (Eskişehir adayı),

D. P. listesinde: Ali İhsan Sâbis (Afyon adayı), Sadri Maksudi (Ankara adayı), Nadir Nadi (Muğla adayı «Bağımsız!»), Hamdullah Suphi (Manisa adayı), Cihad Baban (İzmir adayı «Bağımsız!»).

Millet Partisinde: Nurettin Ardıçoğlu (Ankara adayı), Bahadır Dülger (Erzurum adayı), Harun İlmen (İzmir adayı).

Bunlar gözümüze çarpanlar. İnce eleyip sık dokursak daha neler çıkar!..

T.C.H.P. SEÇİM BEYANNAMESİ

Bu bir parti programı değil bir iflâs vesikasıdır

Adnan Adıvar açıklar lıvası

Adnan Adıvar açıklar lıvası kaldı. Elbette kalır ya. İki partiye birden girmek olur mu?

İki partiyi birden idare etmek senin haddine mi, a Adnan bey! Bilmiyor musun ki bu iş inhisardır. Memlekette bunu yapacak bir tek kişi vardır. İnsan biraz haddini bil meli.

Erkilet'in başını keldi?..

Şu son harpte Nazileri methede methede bitire miyen Nadir Nadiler, Peyami Sefalar, Cihad Babanlar birer demokratik aday olduktan sonra Erkilet paşanın ne kabahati var? Adamcağızın bütün suçu Sütlüce faciasına karışmış olmak mı?

Halbuki Sütlüce faciası bu zatların ikinci dünya harbinde oynadıkları faciaların yanında hiç ka- hr.

Onun için, oldu olacak, Erkilet paşayı da alın da tamam olsun! Hazır Almanya da diriltiliyor, yeni baştan harekete geçersiniz!

Sayelerinde

Makal, nihayet tahliye edildi. Adalet bay Cevdet Penin Bayan Adile Ayda'nın curnaflarına rağmen yerine geldi. Siyasi Çevreler, demokrasinin yeni bir zaferi telâkki edilen bu tahliye işinde Niğde valisinin başarılı hizmetlerini övmekte ve müşarüniyleh Makalın tev kifine sebep olmasaydı, bu gün, bu fedakâr köy çocuğunun tahliyesine imkân bulunamıyacaktı, demektedirler.

Haftanın balonları

Vatan — Celâl Bayar iktidarı şiddetle tenkit etti.

Nuh — Eder zâhir!

Yeni Sabah — Bayar memleketin malî bir iflâs karşısında olduğunu söyledi.

Nuh — Sayenizde!

Vatan — C. H. P. reyleri satın almağa karar verdi.

Nuh — Adamları satın aldıktan sonra...

Yeni İstanbul — Batı Berlin makamları sıcak harbe hazırlanıyor.

Nuh — Kaynat!

Yeni İstanbul — Doktor Schaht'ın gazetemize beyanati...

Nuh — Kendi gazetesine beyanati...

Yaşa Fındık Fahri..

Fındık oğlu Zındık Fahri, Pariste Tatbiki Ekonomi enstitüsünde, mevzuu «Türkiyede Sendika hareketleri» olan bir konferans vermiş. Hayranlıktan dinleyicilerin ağızları açık kalmış! Gerçi Sosyoloğ (!)umuzun gaye ve metodu fransız meslektaşları ile aynı imiş... imiş ama kısa kısa zamanda, biz şu demokrasi işlerinde o derece ilerlemişiz ki; Fenkleri dahi geride bırakmışız da farkında değiliz.

Bereket versin ki Fındıkımız kendinden geçerek, Büyük Elçi Numan Menemencioglu'nu da şeref verdiği ilmi bir konferansta: «Türkiyede hakiki ve hür sendikalara kilit vurulmuştur!» demiş olsa idi, telâfisi mümkün olmayan bir pot kırmış olurdu. Hem ilim adamına böyle kaba şeyler söylemek yarasır mı hiç? Senin ilim adamı dediğin böyle objektif kalmalı işte! Yabancı meslektaşlarının yüzüne karşı: «Efendim, Türkiye de işçi sendikalarının nizamnamelerini bir hazırlar... el altından onları biz idare ederiz... ve sendikalarımız yine müstakildirler hani... v.s.» demesini Fındıktan kim beklerdi zaten. Oysa ki Fındık zade Zındık Fahri Türkiyede grev yasağının mânasını öyle ballandıra ballandıra anlatmış ki dinleyiciler arasında bulunan fransız patronları bizim grevsiz naylon demokrasimiz karşısında ağızlarının suları akmış. Meğer zavallılar bizden o kadar geri kalmışlar ki, sendikaların en gerçek vazifesinin işçilere «grev istemiyoruz!» diye imza toplamak olduğunu bilmiyorlarmış!

Ne iptidailik Yarabbi! Var olsun Fındıkzademiz Demokrasimizin ne ileri olduğunu şu kendini beğenmiş Frenklere de ispat etti ya! Var olsun!..

«D.P. nin kandırma toplantısı»

Geçenlerde Amerikada büyük bir mürettip hatası olmuştu. Fakat biz bunu bastırdık.

Cumhuriyet gazetesi nin 26 nisan tarihli sayısında Demokrat partinin Kandırada yaptığı toplantıya ait yazının başlığı nasıl çıkmış biliyor musunuz? «Demokrat Partinin kandırma toplantısı»

Bunun böylesi hatâ değil sevap!

Halk Partisinin seçim beyannamesi, okumasını bilenler için, sonsuz bir neşe kaynağı olmaktadır. Bir takım başlıklar altında toplanan bu beyanname, ya boş vaatler, yahutta kendi kendini tekzip eden maddelerden ibaret.

İlk başlık şudur: «Rejim takviyesi». Rejimin nasıl takviye edileceğini bilmek istiyorsanız bu fashn 4 üncü maddesine bir göz gezdirin: «Tek parti hayatı devrinin icabı sayılarak Anayasaya sokulmuş olan bu 6 umdeyi Anayasadan çıkaracağız.» Yani «rejinin takviyesi» için Halkçılığa, Devletçiliğe, Devrimciliğe elvedâ... Zaten, bunlar lâftan ibaret kalıyordu, bu umdelerin gerçeğe alâkası yoktu ama, hiç olmazsa Anayasada bulunmaları göze ferahlık veriyordu. Şimdi ise «rejinin takviyesi»nden bahsediliyor, böylesine bir takviye «tasfiye»ye pek te benzemektedir, galiba işin doğrusu da bu, Atatürk rejiminin tasfiyesine gidiliyor. İkinci başlık birincisi kadar parlak: «En başta köylü ve çiftçi». 17 maddelik olan bu bölüm içinde toprak dağıtımını araya sıkıştırılmış, beylik tâbirler arasında, fa-

Program meselesi

— Yahu aday olduğuna göre, senin programın nedir?

— Benim programım diye bir şey yok...

— Ya ne var o halde?

— Partimizin programı...

— Peki nedir partinizin programı?

— Sırdır. Herkese söylenmez öyle...

— Söyle canım, kimseye söylemem. Ağzım sıkıdır...

— Seçimi kazanmak!

Lider dediğin...

Celâl Bayar Düzcüde halkla konuşurken «gözümüze toprak doluncaya kadar bu dâvadan ayrılmayacağız» demiş.

Bu hâvadisi okuyan birisi:

— Şu Demokrat parti lideri çok kurnaz adam doğrusu... Gayet lâstikli konuşuyor... Bir gün kendisine dâvadan vaz geçtiğini söylerlerse, hazret şöyle diye bilir: «Fırtına tozu duma-kattı... Gözümüze toprak doldu...»

kir köylünün toprağa kavuşmayacağı gerçeği gizlenmek istenmiş. Bu konuda, Devlet topraklarının dağıtılmasından başka müshahas bir vaad yoktur, bu tedbir ise, memleket ölçüsünde bir değişiklik getirecek bir çare değildir. Bütün diğer dâvalar topraklandırma işine bağlı olduğuna göre, «En başta köylü» sözü, «Köylü efen dimizdir» kadar boşlukta duruyor. Gerçekte bütün vaatler: «En başta çiftçi, büyük çiftçiye mahsus»... Zaten köylü kelimesinden başka, bölümün başında «Çiftçi» kelimesine lüzum görülmesi çok şeyler izah edebilir. Bundan sonra 17 madde boyunca bir takım bayındırlık yem boruları çalındıktan sonra, beyannamenin can alıcı noktasına geliyoruz: Yabancı sermayeye vaatler. C. H. P. nin seçim beyannamesi sanki memleketten çok, yabancı sermayedarlarına hitab ediyor. Meselâ petrol bahsinde: «Makul şartlarla gelecek yabancı sermayenin iştirakine imkân vereceğiz.»

23 üncü maddenin 6 ncı kısmı yine bu konuya ait: «Yabancı sermaye için kapılarımız açık tutulacaktır. Yabancı sermayeyi teşvik için bu yıl çıkarılmış olan teminat kanunu, bu yolda sağlam bir zemin hazırlamıştır. «Bu

çıplak itirafın tesirini yumuşatmak için, cümlelerin başına» «Medeni memleketlerce kabul edilmiş milletlerarası şartlara uyacak yabancı sermayeden», bahsediliyor, boşuna zahmet, ne demek istendiği besbelli. Bundan başka özel teşebbüse 7 madde ile çeşitli teminat vaadedilirken Türk işçisi nifına söylenen söz şundan ibaret:

«İşçilerimizi emniyet içinde çalıştırmak için gerekli tedbirlerden çoğu gerçekleştirilmiştir (Allah için!) Bunlara yeni tedbirler katılacaktır.» Ne gibi acaba? Yukardaki sözlerle göre zaten işçilerimizin işleri halledilmiş, «çoğu» halledilmiş, doğrudur, grev hakkı verilmiş, sah te sendikalar kurulmuş, işsizlik artmış, kazanç azalmış, geçim zorlaşmış, çalışma şartları beterleşmiş daha ne isteyebilir işçilerimiz, bunları öpüp te başlarına koysunlar, Sirere dua etsinler.

Beyannamenin özetini yapmak lâzımsa şudur: İnkılâbı prensiplerden vaz geçme, fakir köylü ile işçiye karşı kayıtsızlık ve tedbirsizlik, zengin çiftçiye ve sermayedarlara karşı büyük ilgi, yabancı sermayedara karşı da tam bir teslimiyet. Bu bir parti programı değil, bir iflâs vesikasıdır.

MEKTUP

Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Kardaşım Ahmed Usta;

Seçim dediğin ne biçim şey, aklım ermiyo. Bi Menclis varmış, oraya adam seçileceemiş. Menclise seçilen de, benim istediğimi söyleyeceemiş Mencliste. Benim istediğim bi çift kundura, benim istediğim Seneme allı morlu bi uruba, benim istediğim ağzımın ağıktan kokmaması, benim istediğim bi çift öküz... Parti ağaları tevatir konuşuyo emme, heç biri Mencliste benim istediğimi söyleyecek dege! Sabri ustaya rasgeldim, traktor makinecisi kendisi, gel dedi seçim toplantısı var, gittik. Kalebelik toplanmış ki meydana, görsen şaşan. Ortada tümsek bi yer üstünde demir çubuk ucunda delikli bi kutu. Herkeş yaşa! deyi bağırıldı gimin, bi paşa seyirtti çıktı, demir çubığa sarıldı. Paşa imiş emme zivil kendisi, eskidene paşaymış demek. Yezit vatandaşlarım dedi, kutunun içinde söyledi b ulâfı, camız misali böğürdü, şaşta kaldım, bu kutuda söylenen sözler hep böylesine söz azmanı. Vatandaşlarım dedi, biz dedi, sizi dedi, demir kırasıya sokacağız. Onu evelallah Ameriken biçimi yapacağız... Hanı öyle zorlattı ki, delikli kutunun birden sesi kesildi, kutu sustu, söylemez de söylemez, herifin sesi sıçan kadar değelmış.. Emme paşa çoh kızdı demir çubığı salladı da salladı, ne fayda, millet, isteriz!.. deyi bağırır, delikli kutu işlemez, Paşa ağlar, çoh acıklı geçti seçim toplantısı. Bu çeşit bi Paşa Senemin urubasına boş verir gibime gelir, Mencliste benim istediğimi söyleyecek, olsa olsa Hacı Farfaradır, Antepli ustadır. Hacı Farfara mapusta, Antepli usta açıkta, bu seçimden bi fayda yok bize, oyumu bana tarla verene veririm, beyle-re ağalara vermem.

, Veli YILMAZ

Siyasi Partiler radyoda neler söyleyecekler

Gazetemiz muhtelif partilerimizin saat kaçta radyoda konuşacaklarından başka kimlerin hangi konulara da dokunacaklarını tesbit edebilmiştir. Aşağıdaki liste radyo meraklılarına icab eden bilgiyi vermektedir:

Ankara Radyosundan
4 Mayıs 1950

C. H. P. (Pilavoğlu tarafından; arapça ezan) saat 21,15 - 21,25

D. P. (Özyürük tarafından; Mecellenin medeni kanuna üstünlüğü) saat 18,00-18,10.

M. P. (Meğhul bir ses tarafından C. H. P. ye mevlut) saat 18,30 - 18,40.

M. K. P. (Kuzu meleme) saat 19,30 - 19,40.

İstanbul Radyosunda
4 Mayıs 1950

C. H. P. (Russel Dorr tarafından, C. H. P. yarı rına org konseri) 19,20 - 19,30.

D. P. (Eyüpten güvercin sesleri) 18,50 - 19,00

M. P. (Ağzı tıkaçlı biri tarafından gazel) 18,20-18,30.

M. K. P. (Yemek listesi) 20,00 - 20,10.

Ankara Radyosunda
7 Mayıs 1950

C. H. P. (Fuat Köprülü tarafından Halk partisine kaside) 18,00 - 18,10.

D. P. (Hilmi Uran tarafından Demokrat partiye kaside) 21,15 - 21,25.

M. P. (Aldoğan tarafından «sıkı ise gelsinler» konulu konuşma) 18,20 - 18,30.

İstanbul Radyosunda

C. H. P. (Günaltay tarafından «İrticada lâiklik» konulu konuşma) 18,50 - 19,00

D. P. (Cebesoy tarafından «Demokrat partiye girmek C. H. P. saflarında kalmak demektir» konulu konuşma)

M. P. (Ardıçoğlu tarafından «Lâiklikte irtica» konulu konuşma)

M. K. P. (Demirağ tarafından «İrmik helvası in-kılâbı» konulu konuşma).

Ankara Radyosunda
10 Mayıs 1950

C. H. P. (Hüseyin Cahit Yalçın: «Örfi idare ilân etme sanatı»). 18,20 - 18,30

D. P. (Menderes: İstanbul'da örfi idare ilân etme zarureti) 18,30 - 18,40

M. P. (H. Bayur: Örfi idareyi ilân etmeme sanatı) 18,50 - 19,00

M. K. P. (Demirağ: Örfi idare ve kuzu psikolojisi) 19,05 - 19,10.

İstanbul Radyosunda

C. H. P. (Fahrettin Kerim: Muhalefet krizine tu tulanlara choc (şok) tedavisi) 19,10 - 19,20.

D. P. (Kerim Fahrettin: Demokratlara muhalif olanlara choc (şok) tedavisi.) 19,20 - 19,30.

M. K. P. (Şemsettin Yeşil efendi: «Amerikalılar müslümandır» konulu konuşma) 19,20 - 19,30.

Kapanış programı:

C. H. P. marşı «Dağ başını duman almış»

D. P. marşı «Dağ başını duman almış»

M. P. marşı: «Dağ başını duman almış.»

M. K. P. marşı: «Dağ başını duman almış.»

Ne oluyoruz

(Baştarafı 1 incide)

lar tetkik edildikten sonra bir plân tanzim edilmiş olacaktır. Son defa da Amerikalıların üçüncü bir yardımından istifade ederek memleketin sağlığını korumak, memleketin dört köşesinde sağlık durumunu düzenlemek imkânını elde ettik.»

Demek ki «esaslı» bir iş yapmak için yerli profesörlere değil, Amerika'dan gelecek 14 heyetin bütün branşlardaki mütehasıslarına tâbi olacağız. Hindistan bile yabancı emperyalistlerin âleti sözde mütehasısları kapı dışarı ettiği bir sırada, bütün devlet sistemini Marşal plânı teşekkülüne mensup iki kişiye teslim edeceğiz... Bunların kim olduğunu bilmiyoruz, galiba başbakan da bilmiyor ama, Osmanlı devrinin inhitat safhasında bile bir devlet adamının ağzından bu çeşit bir aciz itiraf duyulmamıştır. Memleketimizde; memleket menfaatlerini gözetecek mühendis, iktisatçı, doktor ve aydınlarımız var, bunların görüşleri sömürgeleşmeden bu memleketi ileri yürütecek kudrettedir. Esaslı bir iş yapmak için «Amerikadan gelecek ne idüğü belirsiz kişilere ihtiyacımız yok, yeter ki memleketin gerçek değerleri baltalanmasın, memleketin yaratıcı kuvvetleri iş başına geçsin. Başbakanın ağzından C. H. P. bu devleti idare edemediğini itiraf etmiş bu lunuyor, bu çıkmazdan kurtulmak için yabancı mütehasıslar getirmesi değil, sadece iş başından çekilmesi lâzım.

Vaiz efendinin seçim nutku

Demokrat parti adayları arasında bulunan vaiz efendi seçim nutkunu tersirli olsun, diye bir cami, avlusunda vermektedir... Her ne kadar vaiz kürsüsünde olduğu kadar rahat değilse de, uzun yıllardır halkın karşısında söz söylemeğe alışık olduğu için hiç yadırgamadan, rahat rahat konuşur... Hoca, tatlı sözlü, güler yüzlü bir adamcağızdır...
— Ey cemaati müslimin..

Biraz duralar. Ahalinin yarısını dolduran siyah çarşafı kadınlar, dua zan nederek hep bir ağızdan: «Amin!» derler... Hoca istediği havayı yarattığını görerek keyifli keyifli sakalını sıvazladıktan sonra, cübbesinin yenilerini sallaya sallaya sözüne devam eder:

— Bu yevmi mübarekte bizleri evnai nimetlere garkeden Cenabı Kibriya ya hamdünenalâr eyledik te nsonra... Gelelim mahânnü fihimize...

Hoca dilini tath yemiş gibi şaplata şaplata şöyle bir yutkunduktan sonra:

— Efendim, her ne kadar Tanrı yoluna vakfı nefsetmiş bulunuyorsak da... Hayatı siyasiyeye karışmamız mukaddermiş. Eh, ne denir? Takdiri ilâhi, buna karşı durmak olur mu? Evet takdiri ilâhi dedim... Hattâ buna emri ilâhi demeliydim Zira bu hususta. karar vermeden önce istihareye yattım. Âlemi mânada malûm oldu. namzetliğimiz... Yâni lisanı cedit üzere söylemek icab ederse... (Bir iki dakika hatırlamak için düşünür, parmaklarıyla alını sıkır) dadaylığımız...

Ahali arasında bir ses: «Hoca senin dediğin Kastamonudadır.» Gülüşmeler. Hoca kızar, yüzü kıpkırmızı, hisimla bağırır:

— Daday mı, aday mı ne karın ağrısı ise işte o...

Sonra birden aklına kur nazca bir fikir gelmiş gibi sakalının içinden gülümseyerek ve kandırıcı bir sesle:

— Bu tâbiratı gayri me'nuse bidattir. Cenabı Peygamberin lisanı mühareki dururken bu nevi kelimatı sâkile icad etmek neuzu billah kâfirliktir. Daileri intihap olunursam...

Kalabalık içinden biri yanındakini dürterek fısıldar: «Hoca ayınları çatlatmaya başladı!» Dinleyen adam softanın biri olacak. bağırarak tersler: «Çatlatır da, patlatır da. Sana ne oluyor. Dimukrasi var!» Hoca tam işitmekle beraber bu konuşmayı sezerek büsbütün cellâlenir:

— Resulü Ekrem, Nebii Muhterem Efendimiz (cematte salâvat mürtiları) buyurmuşlar ki (Hoca bu rada bir hadis okur) Yâni mâna murad olundukta «Cumhur imama tâbi ol-

Partilerin seçim parolaları

Halk Partisinin parolaları:

Gülü seven dikenine katlanır.
Harmana giren terler.
Bağ tutan parmağını yalar.
Tiki aldatılmaz.
Kurt tüyünü değiştirir huyunu değiştirmez.
Bugün bana ise yarın sanadır.
Rahat istiyorsan ya sağır ol ya kör.

Demokrat Partinin parolaları:

Her kimin bağı var, yüreğinde dağı var.
Kimine hay hay, kimine vay vay.
Kimin arabasına binersen onun türküsünü çağır.
Dilin kemiği yoktur.
Hizmet etmeği bilmeyen efendilik edemez.
Eski hamam eski tas.

MilletPartisinin parolaları:

Öfke ile kalkan ziyanla oturur.
Keskin sirke küpüne zarar.
Şeriatın kestiği parmak acımaz.
Garip kuşun yuvasını Allah yapar.
Kendi düşen ağlamaz.

Diğer partilerin ve müstakillerin parolaları:

Kimse kimsenin nasibini yemez.
Karınca kaderince.
İsteyenin yüzü bir, vermeyenin yüzü iki kara.
Aç tavuk kendini arpa anbarında sanır.

Halkın parolaları:

Senden devletlu olanla ortak olma.
Tok açın halinden anlamaz.
Ağanın muradı olunca hizmetkâra ağlamak düşer
Zor oyunu bozar.

Nuhun Gemisinin Parolası:
Nuh der, peygamber demez.

malıdır» (Hoca tekrar tatlı yemiş gibi ağzını şaplattı sırtarak) Ne derin hikmet, ne ulvi hakikat değil mi efendim. Esasen frenklerin dimokrasiye itlak eyledikleri ve bizim de anlardan istiare ettiğimiz tarzı idare tâ devri sa adetten ve hülefayı Raşidin zamanından beru âlemi İslâm'da canı ola gelmiştir... Nasıl ki «tayranı ebabil» lâfzı şerifile atom bombası atan tayyarelere teimih olunmuşsa, cumhur ve cemaat tâbirleri ne idareci hazıraya da (kalabalıktan bir sese «on cüm-bür cemaat derler») işaret olunmuştur.

Hoca sözlerinin halk üzerindeki tesirini şöyle bir göz gezdirip kestirdikten sonra bütün cerbezelerini toplayarak sözlerine son verir:ç

— Sadriazam Şemsür-tin Bey efendi yazretlerinin de buyurdıkları bigi, leülhamd cümlemiz müslümanız. Müslümanlara yakışan büyüklere hürmet ve itaat, küçüklere mâz. İşte biz de büznillaşefkattir. Delilsiz kul olmayı taallâ deliliniz olacağız, bize rey verirmiş, dünyanızı mesrur ahiretini zi mamur eylemek için. beş vakit dua ve niyaz eyleyiniz. Gayret bizden, tevfik Allaytan... Cenabı Vacibülvucut burada toplanmamızı teshil eden evliyat umurumuza ve bilhassa erkânı devlet ile firmamız rüesasının çmürlerini tül eyleye, (yalnız bir kaç kadın âmin der). Hazır bilmeclis ola ncemaati muhteremenin hastalarına şifa, dertlilerine devâ ihsan ve cümlesini borçlarından

Karışık bir iş

Yeni Sabah ve Cumhuriyet gazetelerinde okuduğumuza göre, Başbakan 28 nisanda yaptığı basın toplantısında son Rus notasına cevap verileceğini söylemiş («Yeni Sabah» göre verilmiş bile!)

Bir gün sonra Dış İşleri Bakanımız Anadolu Ajansı vasıtasile bir tebliğ yayınladı. Sayın bay Sadak bu tebliğinde «Sovyet Rusya Montrö mukavelesinin tadili hakkında yeni bir talep de bulunmamıştır» diyor.

Gellin de işin içinden çıkın: Acaba Şemsettin Günaltay böyle bir söz mü söylemedi? Yoksa Başbakan notaya cevap verdi (veyahut verecek de) Dış İşleri bakanının mı haberi yok?

Yoksa her ikisinin de haberi yokken Amerika mı verdi cevabı?

Karışık bir iş vesselâm.

âsân eyleye (Burada bütün cemaat hep bir ağızdan «Amin!» diye haykırır...)

Hoca bu tesiri kaybetmemek için «Estaizübil-lah» diye cübbesinin eteğini toplar ve kürsüden iner.. Ve doğruca Demokrat parti ilçe şubesinde ve rilen kokteyl partiye götürülür. Burada hocanın alafrangalıktan hoşlanmı yacağı düşünülerek yere bir sini konmuştur... Hocalere oturarak, kaşıklara ve bazı davetliler minder sarılıp ortadaki kuzu suyuna çorbaya dahil çıkmağa başlarlar... Bu arada demokrasinin faziletlerine dair fıkralar anlatılır.

Sahibi ve bu nüshada yazı

işlerini fiilen idare eden:

NAHİT ÜSTEMİR

İdare Yeri:

Ankara Cad. No: 37, kat: 3

Mektup Adresi:

Posta kutusu 12, Tophane,

İSTANBUL

ABONE ŞARTLARI:

Seneliği: 480 Krş.

Altı aylığı: 240 Krş.

Dizgi: Anıl Matbaası

Baskı: Onan Matbaası